

Asia: VN/27386/2023-VNK-31

Luonnos valtioneuvoston toimenpideohjelmaksi rasismin torjumisesta ja yhdenvertaisuuden edistämisestä

Tarkentavat kysymykset

Millaista sidosryhmäyhteistyötä tulisi tehdä toimeenpanon aikana (yhteistyötahot, yhteistyön muoto ja fokus)?

Liikunnalla ja urheilulla ja laajemmin kansalaisjärjestötoiminnalla on yhteen kokoavana ja osallisuutta lisäävänä toimintana merkittävä rooli rasisminvastaisessa työssä ja yhdenvertaisuuden edistämisessä.

Rasismin vastainen kampanjan onnistuminen edellyttää, että suuria joukkoja tavoittavat toimijatahot kokevat kampanjan hyödylliseksi ja lähtevät toteuttamaan sitä. Viestintä ja suunniteluun mukaan ottaminen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa vaikuttaa tähän. Myös yhdenvertaisuutta koskevien keskustelutilaisuuksien suunnitteluun olisi hyvä osallistaa mukaan toivottavia toimijoita. Olympiakomitea on mielellään mukana näissä molemmissa.

Liikuntajärjestöt tulee osallistaa mukaan vastuullisuuskriteerien tarkentamiseen, jotta kenttä pystyy ottamaan ne huomioon toiminnassaan ja avustusten määräytyminen olisi läpinäkyvämpää.

Myös toimenpideohjelman tavoitteiden toteutumista ja vaikutuksia tulisi arvioida yhdessä toteutuksessa keskeisten sidosryhmien kanssa.

Miten ja missä toimenpiteissä risteävän ja moniperusteisen syrjinnän torjuminen tulisi erityisesti huomioida?

Lähtökohtaisesti risteävä ja moniperusteinen näkökulma tulee huomioida kaikissa toimenpiteissä.

Mitä sellaisia toimenpiteitä toimenpideohjelmasta puuttuu, joita valtioneuvoston yhdenvertaisuustiedonannon puitteissa pitäisi mielestäsi edistää?

Monilla toimenpiteillä lisätään tietoisuutta, joka luo kysyntää osaamisen kehittämiseksi sekä toimintatapojen tarkastelulle ja uudistamiselle. Olisi hyvä, jos myös näihin tarpeisiin vastaamisen voitaisiin toimintaohjelmassa osoittaa resurssia (esim. verkkokoulutuksia tai koulutusmateriaalia).

Miten toimenpideohjelman tavoitteiden toteutumista ja vaikutuksia tulisi seurata?

Toimenpideohjelman tavoitteiden toteutumista ja vaikutuksia tulisi arvioida toteutuksessa keskeisiä sidosryhmiä osallistaen.

Muut kommentit

Olympiakomitea pitää Et ole yksin -toimintaa erittäin tärkeänä ja kannattaa toiminnan vakiinnuttamista osana toimenpideohjelmaa. Lapset ja nuoret kuuluvat tukipalvelun keskeiseen kohderyhmään ja toiminnassa vahvistetaan lasten ja nuorten itsemääräämisoikeutta. Et ole yksin -toiminnan rahoitus on tärkeää turvata toimenpideohjelman määrärahoista ja kun toimintaa hallitusohjelman mukaisesti laajennetaan, tulee myös sen rahoitusta kasvattaa.

Yhdenvertaisuustiedonannon toimeenpanoon on osoitettu 6 miljoonan euron resurssi vauhdittamaan kansallista yhdenvertaisuustyötä. Samalla valtiontalouden leikkaukset ovat vähentäneet keskeisten toteuttajatahojen, kuten kulttuurin, liikunnan ja nuorisotyön käytettävissä olevia resursseja. Liikunnan osalta tuleville vuosille suunnitellut merkittävät leikkaukset heikentävät liikuntajärjestöjen mahdollisuuksia toiminnan yhdenvertaisuuden kehittämiseen. Avustuksiin vaikuttavien vastuullisuuskriteerien tarkentamiseen liikuntajärjestöt tulee osallistaa mukaan, jotta kenttä pystyy ottamaan ne huomioon toiminnassaan ja avustusten määräytyminen olisi läpinäkyvämpää.

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Olympiakomitea pitää tärkeänä, että Suomen hallitus on sitoutunut edistämään yhdenvertaisuutta ja syrjimättömyyttä sekä tekemään työtä rasismien vähentämiseksi. Väestön monimuotoisuudessa yhteiskunnan toimijoilta tarvitaan uudistumista. Liikunnalla ja urheilulla ja laajemmin kansalaisjärjestötoiminnalla on yhteen kokoavana ja osallisuutta lisäävänä toimintana merkittävä rooli rasisminvastaisessa työssä ja yhdenvertaisuuden edistämisessä.

Toimenpideohjelmassa on liikunnan osalta esitetty kaksi toimenpidettä: 1) liikuntaa edistävien järjestöjen valtionavustamisen vastuullisuuskriteerien tarkentaminen, järjestöjen vastuullisuustoiminnan arvioinnin toteuttaminen 2024 ja sen huomioiminen myös jatkossa valtionavustuksen määrän harkinnassa sekä 2) Et ole yksin -toiminnan vakiinnuttaminen (hallitusohjelman ja valtioneuvoston tiedonannon 2/2023 mukaisesti). Toimenpiteet ovat ministeriöiden käynnissä olevia toimenpiteitä.

Lisäksi kasvatus ja koulutusjärjestelmän sekä kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikan läpileikkaavana toimena kehitetään harrastamisen Suomen mallin -kehittämishankkeiden kautta harrastusten ohjaajien ja valmentajien pedagogista osaamista mm. yhdenvertaisuudessa ja syrjimättömyydessä ja

rahoitettavien hankkeiden kautta edistetään lasten ja nuorten yhdenvertaisia harrastamismahdollisuuksia.

Olympiakomitea pitää hyvänä, että lisähuomion kohdentaminen nuorten yhdenvertaisuuden edistämiseen on nostettu toimintaohjelman läpileikkaavaksi linjaukseksi.

Uusia toimia ovat rasismien vastainen kampanja sekä yhdenvertaisuutta koskevien keskustelutilaisuuksien järjestäminen. Olympiakomitea on mielellään mukana näissä molemmissa.

Olympiakomitea kiinnittää lausunnossaan huomiota liikunnan ja urheilun kannalta kahteen keskeiseen asiaan:

1. Et ole yksin –toiminnan vakiinnuttaminen

Et ole yksin –toiminta on syntynyt tunnistettuun tarpeeseen ja siitä on muodostunut suomalaisen urheilun keskeinen tukipalvelu epäasiallisen käytöksen ennaltaehkäisemisessä, vähentämisessä sekä tuen tarjoamisessa. Olympiakomitea pitää Et ole yksin -toimintaa erittäin tärkeänä ja kannattaa toiminnan vakiinnuttamista osana toimenpideohjelmaa. Lapset ja nuoret kuuluvat tukipalvelun keskeiseen kohderyhmään ja toiminnassa vahvistetaan lasten ja nuorten itsemääräämisoikeutta. Et ole yksin -toiminnan rahoitus on tärkeää turvata toimenpideohjelman määrärahoista ja kun toimintaa hallitusohjelman mukaisesti laajennetaan, tulee myös sen rahoitusta kasvattaa.

2. Resurssit

Yhdenvertaisuustiedonannon toimeenpanoon on osoitettu 6 miljoonan euron resurssi vauhdittamaan kansallista yhdenvertaisuustyötä. Samalla valtiontalouden leikkaukset ovat vähentäneet keskeisten toteuttajatahojen, kuten kulttuurin, liikunnan ja nuorisotyön käytettävissä olevia resursseja. Liikunnan osalta tuleville vuosille suunnitellut merkittävät leikkaukset heikentävät liikuntajärjestöjen mahdollisuuksia toiminnan yhdenvertaisuuden kehittämiseen. Avustuksiin vaikuttavien vastuullisuuskriteerien tarkentamiseen liikuntajärjestöt tulee osallistaa mukaan, jotta kenttä pystyy ottamaan ne huomioon toiminnassaan ja avustusten määräytyminen olisi läpinäkyvämpää.

Ketola Karoliina
Suomen Olympiakomitea